

CONSERVATORIO PROFESIONAL DE MÚSICA
“REVERIANO SOUTULLO”
PONTEAREAS

PROGRAMACIÓN DE CONXUNTO

(Grao Profesional)

Curso 21-22

Contenido

1. Introducción	4
2. Obxectivos das ensinanzas	4
2.1 Obxectivos xerais do Grao Profesional	4
3. Obxectivos específicos	5
3.1 Grao Profesional	5
4. Metodoloxía	6
5. Atención á diversidade	7
6. Temas transversais	9
6.1 Educación en valores	9
6.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's).....	9
7. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	9
8. Secuenciación do curso.....	10
Curso 1º G.P	10
8.1.1 Obxectivos.....	10
8.1.2 Contidos	12
8.1.3 Avaliación	12
8.1.4 Medidas de recuperación.....	15
8.1.5 Recursos didácticos.....	16
Curso 2º GP	16
8.2.1 Obxectivos	16
8.2.2 Contidos	18
8.2.3 Avaliación.....	19
8.2.4 Medidas de recuperación	21
8.2.5 Recursos didácticos	22
Curso 3º GP	23
8.3.1 Obxectivos	23
8.3.2 Contidos	24
8.3.3 Avaliación.....	25
8.3.4 Medidas de recuperación	28

8.3.5 Recursos didácticos	29
Curso 4º GP	30
8.4.1 Obxectivos	30
8.4.2 Contidos	312
8.4.3 Avaliación	32
8.4.4 Medidas de recuperación	34
8.4.5 Recursos didácticos	35
9. Probas de acceso	37
9.1 Probas de acceso a 2º curso de Grao Profesional	37
9.2 Probas de acceso a 3º curso de Grao Profesional	37
9.3 Probas de acceso a 4º curso de Grao Profesional	38

1. Introducción

FUNDAMENTACIÓN LEGAL

A presente Programación didáctica baséase, en primeiro lugar na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, que incide nas ensinanzas artísticas que teñen como finalidade *proporcionar ó alumnado unha formación artística de calidade*. Por iso, todos os departamentos constituíntes do conservatorio deben mellorar os aspectos que, anteriormente, poideron desatenderse.

Dado que a LOE, concede total liberdade ás comunidades autónomas, a comunidade de Galicia desenvolveu os Decretos 198/2007, e 203/2007 do 27 de Setembro, polo que se establece a ordenación do Grao Elemental e Profesional das ensinanzas de réxime especial de música. Este Decreto complementábase co Decreto 223/2010, do 30 de setembro, que establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais en Galicia e a orde do 4 de agosto de 2011 que desenvolve o citado decreto. Por último, é necesario ter en conta a Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación pola que se dita instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.

2. Obxectivos das ensinanzas

2.1 Obxectivos xerais do Grao Profesional

As ensinanzas profesionais de música deberán contribuir a que o alumnado adquira as capacidades seguintes;

- Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade eleixida.
- Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable de conxunto.

- Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fora dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas esixencias das obras.
- Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.
- Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.
- Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e as épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

3. Obxectivos específicos

3.1 Grao Profesional

As ensinanzas de conxunto dos estudos profesionais de música terán como obxectivos contribuir a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Afondar no coñecemento dos estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- Dominar o propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.
- Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- Aplicar a audición polifónica para escoitar simultaneamente as partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de xeito que o axuste do son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.

- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel..

4. Metodoloxía

O ensino de Conxunto de Piano desenvolverase a través de técnicas de ensinanza que serán individuais, en grupo e activas, e o método a empregar será a autoaprendizaxe guiada, onde o profesor en cada clase orientará e motivará ao alumnado para a busca, procesamento e aplicación da información necesaria, así como a aprendizaxe por proxectos, xa que estes coñecementos que adquirirá poranse en práctica nos obxectivos ou proxectos establecidos, dende a preparación de obras ata un programa de concerto.

Para dar reposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse á madurez do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o tempo, os espazos e os recursos dispoñibles.

Principios metodolóxicos

Os principios que rixen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** O carácter instrumental da materia de conxunto require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito na nosa ensinanza.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado nas súas clases en grupo e nos ensaios colectivos, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** Ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación, buscando conseguir que os nosos alumnos non repitan soamente o que decimos e pedimos.

- **Individualización:** A nosa ensinanza da materia é grupal na maior parte do tempo, pero en cada clase terase en conta a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- **Convivencia:** A nosa ensinanza require de traballo en equipo e fomentará en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil noutras situacións, que terá aplicación real.
- **Interdisciplinabilidade:** Buscaremos relacionar os contidos da nosa materia cos das outras materias do currículo que cursa o noso alumnado para dotalos dunha maior significación.

5. Atención á diversidade

Faise necesario considerar a atención ao ANEE (alumnado con necesidades educativas específicas), que inclúe extranxeiros, superdotados e os que posúen necesidades educativas especiais, sexa por sufrir unha discapacidade física ou psíquica (sobre todo nas ensinanzas de réxime xeral.

Alumnado estranxeiro

Os dous problemas máis destacados do tratamento do alumnado estranxeiro veñen dados pola comprensión do idioma e polas tradicións propias da súa cultura. En ocasións, o rexeitamento deste tipo de alumnado a certas actividades ven dado polas costumes da súa cultura (ou polas diferenzas cos plans de estudo, nalgúns zonas exclusivamente ligadas á práctica instrumental). O principio de integración pasa por coidar as actividades formuladas, intentando aproveitar os seus coñecementos sobre determinados aspectos do currículo (por exemplo os referidos a determinados elementos do ritmo, escalas ou sonoridades concretas, compositores do seu país..). No que se refire á comprensión do idioma, e dado o carácter procedimental deste tipo de ensinanzas, non supón un gran obstáculo. En todos os casos procurarase que o alumnado inmigrante participe cos seus compañeiros e compañeiras nas actividades propostas, de forma que a súa integración véxase favorecida.

Superdotación intelectual

Defínese ao individuo superdotado como aquel que posúe aptitudes excepcionais e polo tanto, capaz de obter un rendemento superior á media. O Real Decreto 943/2003, polo que se regulan as condicións para flexibilizar a duración dos diversos niveis e etapas do sistema educativo para os alumnos superdotados intelectualmente, trata no seu artigo 9 os criterios xerais para flexibilizar a duración dos diversos graos, ciclos e niveis para os alumnos superdotados intelectualmente, nas ensinanzas de réxime especial. Dita flexibilización consistirá na súa incorporación a un curso superior ao que lle corresponda pola súa idade, sempre que a redución destes períodos non supere a metade do tempo establecido con carácter xeral. Non obstante, e ante casos excepcionais, as Administracións educativas poderán adoptar medidas de flexibilización sen tal limitación; naturalmente, esta flexibilización incorporará medidas e programas de atención específica para dito alumno.

Hai que distinguir entre a superdotación intelectual e o talento. Un suxeito ten talento cando demostra aptitudes excepcionais para unha faceta artística ou cognoscitiva. Polo tanto, xunto ás necesidades educativas dos superdotados, debemos engadir as de aqueles individuos do grupo que teñan talento musical, no sentido de aceleración descrito no R.D 943/2003, ou ben elaborando actividades de ampliación (é dicir, de maior dificultade que as previstas para o seu curso), de xeito que poda render segundo as súas propias capacidades.

Alumnado con necesidades educativas especiais

A atención á diversidade chega ao seu máximo exponente ao tratar ao alumnado con necesidades educativas especiais. Este tipo de discentes son persoas que presentan algún tipo de discapacidade, polo que poden precisar unha adaptación dos recursos materiais, ou unha adecuación dos elementos do currículo (reformulación dos obxectivos, coa conseguinte adaptación dos contidos e dos criterios de avaliación).

É evidente que a aptitude do individuo non está en relación coa discapacidade que sufra, xa que como facultade humana, a música provoca na persoa unha resposta gratificante, debida á sensibilidade. Pero ademais, no alumnado discapacitado, a música pode ter outros importantes significados, xa que pode paliar esa discapacidade, axudando no proceso de integración, comunicación, estimulación, ou sobre a maneira de asumir o seu problema.

Dadas as características de estas ensinanzas, non se considera na P.D. a existencia de alumnado con discapacidade intelectual, aínda que sí con discapacidade física, pero se se dera ese caso tomaríanse as medidas oportunas para solventar ou adaptarse a ese problema, dependendo da discapacidade intelectual.

6. Temas transversais

6.1 Educación en valores

Con esta programación farase fincapié na educación en valores:

- Inculcar e fomentar o rechazo a calquera tipo de discriminación baseada en diferenzas de sexo, raza, clase social e ideoloxía e categoría profesional (Educación para a PAZ e Educación para a Igualdade de Oportunidades de ambos sexos e prevención da violencia de xénero): nas clases colectivas, actividades como cantar, favorecen as relación entre o alumnado.
- Adquisición de hábitos da vida saudable e deportiva (Educación para a Saúde). A respiración, o coñecemento do corpo, as técnicas de relaxación, etc, permiten ao alumnado apreciar a importancia do coidado da saúde.
- Educación ambiental, respecto pola natureza e os seres vivos.
- Coñecemento das crenzas, actitudes e valores da nosa tradición e patrimonio cultural. A música en si mesma é patrimonio cultural de todos os pobos. Nestas clases faremos hincapié na tradición propia como a estranxeira, valorando a riqueza da que dispoñemos para formarnos como persoas.

6.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

No referido ás Tecnoloxías da Información e da Comunicación (TIC), a utilización dos medios informáticos supón un importante complemento para o traballo na aula, ampliando os recursos e procedementos. Tamén pódese pedir aos discentes a busca de información, ou ben críticas de prensa, música de filmes, visita a páxinas web de música clásica, etc.

7. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O departamento didáctico dentro das disponibilidades do centro, organizará diferentes actividades, co fin de complementar a aprendizaxe da materia, e mediante a participación activa de todo o alumnado.

Ditas actividades consistirán en recitais, concursos temáticos, concertos didácticos, saídas a exposicións, concertos e diferentes actividades relacionadas coa música.

8. Secuenciación do curso

A continuación desenvólvese a programación didáctica de Conxunto de Piano do grao profesional por cursos.

Curso 1º G.P

8.1.1 Obxectivos

- Obxectivos xerais:
- Afondar no coñecemento dos estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- Dominar o propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.
- Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- Aplicar a audición polifónica para escoitar simultaneamente as partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de xeito que o axuste do son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel.

- **Obxectivos específicos:**

- Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para o curso.
- Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos, e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso. Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

8.1.2 Contidos

- Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización, etc.
- A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- Lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

8.1.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

- **Criterios de avaliación**

- Interpretar obras do repertorio propio da agrupación correspondente. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura saben utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódese valorar os seus criterios sobre unificación do son, timbre, vibrato, afinación, fraseo, etc.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

- **Mínimos esixibles**

- Interpretar un programa integrado por un mínimo de catro obras. O repertorio elixirase en función do tipo de formación e das dificultades técnicas e musicais, acordes a este nivel.

- Interpretar en audición pública obras traballadas durante o curso. As audicións, de periodicidade e duración flexible, se distribuirán ó longo do curso, debendo cada grupo participar nun mínimo de unha delas.

- **Procedementos e ferramentas de avaliación**

Empregarase como procedemento a observación directa do alumnado valorando o rendemento do traballo diario, o comportamento e actitude nas clases e a audición.

Como ferramentas de avaliación empregarase o diario de aula onde quedará recollida a información e valoración do traballo diario, a actitude e o comportamento e a audición. Poderase utilizar gravacións de audio e vídeo como ferramenta de avaliación complementaria.

- **Criterios de cualificación**

- Mostrar unha capacidade de aprendizaxe progresiva a través do traballo diario. Este criterio achegará o 60% da cualificación.
- Amosar interese e unha boa actitude e comportamento nas clases como nas actividades do Centro. Este criterio achegará o 20% da cualificación.
- Interpretar obras de conxunto nunha audición. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

Traballo diario	Actitude	Audición
60%	20%	20%

- **Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

É competencia do consello escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme a criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

O alumno deberá realizar e superar unha proba que lle permita demostrar ter adquiridos os obxectivos requiridos pola programación do curso que quere superar. O resto do grupo non será avaliado.

Devandita proba consistirá en:

- Interpretar as obras propostas polo profesor.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

8.1.4 Medidas de recuperación

O Conservatorio Profesional de Música de Ponteareas regulou un sistema alternativo de avaliación para os alumnos que perdan o dereito á avaliación continua.

Para a materia de Conxunto o sistema alternativo consistirá na realización de probas instrumentais que permitan controlar a evolución do alumno conforme aos contidos e obxectivos da programación. Contémplanse dous tipos de probas, unha “trimestral” e outra “fin de curso” e aplicarase unha ou outra dependendo do número de faltas de asistencia do alumno:

- A proba trimestral será aplicada cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do trimestre.
- A proba fin de curso aplicarase cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do curso.

- **Procedementos de recuperación ordinarios**

Nesta proba o alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda ao curso en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos a interpretar na proba.

O alumno con 9 faltas de asistencia (xustificadas ou non) ou máis de 3 por trimestre perderá o dereito á avaliación continua.

Nese caso, o alumno terá dereito a unha proba de avaliación alternativa na que terá que interpretar o repertorio reflectido no apartado “Mínimos esixibles” dese curso, aportando ós membros da agrupación necesarios, non sendo éstos avaliados.

- **Probas extraordinarias de Xuño**

O alumnado que non supere a materia de Conxunto en Maio poderá presentarse á convocatoria extraordinaria que terá lugar no mes de Xuño.

O profesor da materia especificará no Informe de Materia Non Superada que se entrega no mes de Maio, o traballo que o alumno terá que presentar na proba de Xuño para superar o curso dacordo coa programación vixente da materia. O alumno ten que presentar o grupo co que vai interpretar as obras na proba.

8.1.5 Recursos didácticos

- “EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts
- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp
- “Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- “Piano duet music for beginners”. Váczi Karoly
- “28 Melodías op 149”. Diabelly
- “SONATINAS op 163”. Diabelly
- “Around the world with 4 hands”. F. Emonts
- “24 pequenos duettos”. Banal
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest
- "Berceuses". R. Hahn.
- "3 Préludes sur des airs populaires irlandais". R. Hahn
- “50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina
- “IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º”. E. Molina

Curso 2º GP

8.2.1 Obxectivos

Obxectivos xerais:

- Afondar no coñecemento dos estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- Dominar o propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.
- Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- Aplicar a audición polifónica para escoitar simultaneamente as partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de xeito que o axuste do son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel.

Obxectivos específicos:

- Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.

- Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso. Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- Improvisar harmónica e melodicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

8.2.2 Contidos

- Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización, etc.
- A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.

- Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- Lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

8.2.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

- **Criterios de avaliación**

Empregarase como procedemento a observación directa do alumnado valorando o rendemento do traballo diario, o comportamento e actitude nas clases e a audición.

Como ferramentas de avaliación empregarase o diario de aula onde quedará recollida a información e valoración do traballo diario, a actitude e o comportamento e a audición. Poderase utilizar gravacións de audio e vídeo como ferramenta de avaliación complementaria.

- **Mínimos esixibles**

Interpretar un programa integrado por un mínimo de catro obras. O repertorio elixirase en función do tipo de formación e das dificultades técnicas e musicais, acordes a este nivel.

Interpretar en audición pública obras traballadas durante o curso. As audicións, de periodicidade e duración flexible, se distribuirán ó longo do curso, debendo cada grupo participar nun mínimo de unha delas.

- **Procedementos e ferramentas de avaliación**

Empregarase como procedemento a observación directa do alumnado valorando o rendemento do traballo diario, o comportamento e actitude nas clases e a audición.

Como ferramentas de avaliación empregarase o diario de aula onde quedará recollida a información e valoración do traballo diario, a actitude e o comportamento e a audición. Poderase utilizar gravacións de audio e vídeo como ferramenta de avaliación complementaria.

- **Criterios de cualificación**

- Mostrar unha capacidade de aprendizaxe progresiva a través do traballo diario. Este criterio achegará o 60% da cualificación.
- Amosar interese e unha boa actitude e comportamento nas clases como nas actividades do Centro. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

- Interpretar obras de conxunto nunha audición. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

Traballo diario	Actitude	Audición
60%	20%	20%

- **Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

É competencia do consello escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme a criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

O alumno deberá realizar e superar unha proba que lle permita demostrar ter adquiridos os obxectivos requiridos pola programación do curso que quere superar. O resto do grupo non será avaliado.

Devandita proba consistirá en:

- Interpretar as obras propostas polo profesor.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

8.2.4 Medidas de recuperación

O Conservatorio Profesional de Música Reveriano Soutullo regulou un sistema alternativo de avaliación para os alumnos que perdan o dereito á avaliación continua.

Para a materia de Conxunto o sistema alternativo consistirá na realización de probas instrumentais que permitan controlar a evolución do alumno conforme aos contidos e obxectivos da programación. Contéplanse dous tipos de probas, unha trimestral e outra “fin de curso” e aplicarase unha ou outra dependendo do número de faltas de asistencia do alumno:

- A proba trimestral será aplicada cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do trimestre.
- A proba fin de curso aplicarase cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do curso.

- **Procedementos de recuperación ordinarios**

Nesta proba o alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda ao curso en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos a interpretar na proba.

O alumno con 9 faltas de asistencia (xustificadas ou non) ou máis de 3 por trimestre perderá o dereito á avaliación continúa.

Nese caso, o alumno terá dereito a unha proba de avaliación alternativa na que terá que interpretar o repertorio reflectido no apartado “Mínimos esixibles” dese curso, aportando ós membros da agrupación necesarios, non sendo éstos avaliados.

- **Probas extraordinarias de Xuño**

O alumnado que non supere a materia de Conxunto en Maio poderá presentarse á convocatoria extraordinaria que terá lugar no mes de Xuño.

O profesor da materia especificará no Informe de Materia Non Superada que se entrega no mes de Maio, o traballo que o alumno terá que presentar na proba de Xuño para superar o curso dacordo coa programación vixente da materia. O alumno ten que presentar o grupo co que vai interpretar as obras na proba.

8.2.5 Recursos didácticos

- “EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts
- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp
- “Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- “Piano duet music for beginners”. Váczi Karoly
- “28 Melodías op 149”. Diabelli
- “SONATINAS op 163”. Diabelli

- “Around the world with 4 hands”. F. Emonts
- “24 pequenos duettos”. Banal
- “50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest
- "Berceuses". R. Hahn.
- "3 Préludes sur des airs populaires irlandais". R. Hahn
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina
- “IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º”. E. Molina

Curso 3º GP

8.3.1 Obxectivos

Obxectivos xerais:

- Afondar no coñecemento dos estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- Dominar o propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.
- Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- Aplicar a audición polifónica para escoitar simultaneamente as partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de xeito que o axuste do son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel.

Obxectivos específicos:

- Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso. Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

8.3.2 Contidos

- Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos, Concertos para piano e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización, etc.
- A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos, concertos de piano e orquestra e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- Lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

8.3.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información

relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

- **Criterios de avaliación**

- Interpretar obras do repertorio propio da agrupación correspondente. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura saben utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódese valorar os seus criterios sobre unificación do son, timbre, vibrato, afinación, fraseo, etc.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

- **Mínimos esixibles**

Interpretar un programa integrado por un mínimo de catro obras. O repertorio elixirase en función do tipo de formación e das dificultades técnicas e musicais, acordes a este nivel.

Interpretar en audición pública obras traballadas durante o curso. As audicións, de periodicidade e duración flexible, se distribuirán ó longo do curso, debendo cada grupo participar nun mínimo de unha delas.

- **Procedementos e ferramentas de avaliación**

Empregarase como procedemento a observación directa do alumnado valorando o rendemento do traballo diario, o comportamento e actitude nas clases e a audición.

Como ferramentas de avaliación empregarase o diario de aula onde quedará recollida a información e valoración do traballo diario, a actitude e o comportamento e a audición. Poderase utilizar gravacións de audio e vídeo como ferramenta de avaliación complementaria.

- **Criterios de cualificación**

- Mostrar unha capacidade de aprendizaxe progresiva a través do traballo diario. Este criterio achegará o 60% da cualificación.
- Amosar interese e unha boa actitude e comportamento nas clases como nas actividades do Centro. Este criterio achegará o 20% da cualificación.
- Interpretar obras de conxunto nunha audición. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

Traballo diario	Actitude	Audición
60%	20%	20%

- **Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

É competencia do consello escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme a criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

O alumno deberá realizar e superar unha proba que lle permita demostrar ter adquiridos os obxectivos requiridos pola programación do curso que quere superar. O resto do grupo non será avaliado.

Devandita proba consistirá en:

- Interpretar as obras propostas polo profesor.

- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

8.3.4 Medidas de recuperación

O Conservatorio Profesional de Música Reveriano Soutullo regulou un sistema alternativo de avaliación para os alumnos que perdan o dereito á avaliación continua.

Para a materia de Conxunto o sistema alternativo consistirá na realización de probas instrumentais que permitan controlar a evolución do alumno conforme aos contidos e obxectivos da programación. Contémplanse dous tipos de probas, unha “trimestral” e outra “fin de curso” e aplicarase unha ou outra dependendo do número de faltas de asistencia do alumno:

- A proba trimestral será aplicada cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do trimestre.
- A proba fin de curso aplicarase cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do curso.

- **Procedementos de recuperación ordinarios**

Nesta proba o alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda ao curso en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos a interpretar na proba.

O alumno con 9 faltas de asistencia (xustificadas ou non) ou máis de 3 por trimestre perderá o dereito á avaliación continua.

Nese caso, o alumno terá dereito a unha proba de avaliación alternativa na que terá que interpretar o repertorio reflectido no apartado “Mínimos esixibles” dese curso, aportando ós membros da agrupación necesarios, non sendo éstos avaliados.

- **Probas extraordinarias de Xuño**

O alumnado que non supere a materia de Conxunto en Maio poderá presentarse convocatoria extraordinaria que terá lugar no mes de Xuño.

O profesor da materia especificará no Informe de Materia Non Superada que se entrega no mes de Maio, o traballo que o alumno terá que presentar na proba de Xuño para superar o

curso dacordo coa programación vixente da materia. O alumno ten que presentar o grupo co que vai interpretar as obras na proba.

8.3.5 Recursos didácticos

- “EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts
- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp
- “Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- Piano duet music for beginners”. Váczí Karoly
- “28 Melodías op 149”. Diabelly
- “SONATINAS op 163”. Diabelly
- “Around the world with 4 hands”. F. Emonts
- “24 pequeños duettos”. Banal
- “Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/l. F. J. Haydn
- “50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky
- “DANZAS ESLAVAS Op. 46 e op. 72”. A. Dvorak
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczí Károly. Editio Musica Budapest
- “Vals”. J. Brahms
- “6 Pequenas pezas”. O. Resphigui
- “Berceuses”. R. Hahn.
- “3 Préludes sur des airs populaires irlandais”. R. Hahn
- “6 pequeñas piezas para piano a 4 manos”. Schoenberg
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina
- “IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º”. E. Molina

Curso 4º GP

8.4.1 Obxectivos

Obxectivos xerais:

- Afondar no coñecemento dos estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.
- Dominar o propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.
- Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- Aplicar a audición polifónica para escoitar simultaneamente as partes ao mesmo tempo que se executa a propia, demostrando a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar unha ampla e variada gama sonora, de xeito que o axuste do son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades interpretativas da obra.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer e realizar os xestos básicos que permitan a interpretación coordinada.
- Interpretar obras representativas do repertorio do conxunto instrumental de dificultade axeitada ao nivel.

Obxectivos específicos:

- Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos, concertos para piano e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.

- Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos, concertos para piano con redución e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso. Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar Concertos para piano axeitados ó nivel coa redución de orquestra para un segundo piano. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

8.4.2 Contidos

- Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos, Concertos para piano e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización, etc.
- A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.

- Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos, concertos de piano e orquestra e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- Lectura a vista.
- Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

8.4.3 Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexirase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de calificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sin limitarse unicamente á calificación trimestral ou final.

- **Criterios de avaliación**

Interpretar obras do repertorio propio da agrupación correspondente. Con este

criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.

Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura saben utilizar os xestos necesarios da concertación.

Ademais, pódese valorar os seus criterios sobre unificación do son, timbre, vibrato, afinación, fraseo, etc.

Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.

Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.

Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

- **Mínimos esixibles**

Interpretar un programa integrado por un mínimo de catro obras. O repertorio elixirase en función do tipo de formación e das dificultades técnicas e musicais, acordes a este nivel.

Interpretar en audición pública obras traballadas durante o curso. As audicións, de periodicidade e duración flexible, se distribuirán ó longo do curso, debendo cada grupo participar nun mínimo de unha delas.

- **Procedementos e ferramentas de avaliación**

Empregarase como procedemento a observación directa do alumnado valorando o rendemento do traballo diario, o comportamento e actitude nas clases e a audición.

Como ferramentas de avaliación empregárase o diario de aula onde quedará recollida a información e valoración do traballo diario, a actitude e o comportamento e a audición. Poderase utilizar gravacións de audio e vídeo como ferramenta de avaliación complementaria.

- **Criterios de cualificación**

Mostrar unha capacidade de aprendizaxe progresiva a través do traballo diario. Este criterio achegará o 60% da cualificación.

Amosar interese e unha boa actitude e comportamento nas clases como nas actividades do Centro. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

Interpretar obras de conxunto nunha audición. Este criterio achegará o 20% da cualificación.

Traballo diario	Actitude	Audición
60%	20%	20%

- **Criterios para a concesión de ampliación de matrícula**

É competencia do consello escolar de cada centro autorizar con carácter excepcional a ampliación de matrícula ao curso seguinte ao alumnado que, logo da orientación do profesorado, así o solicite, sempre que o informe da totalidade do profesorado do alumno ou da alumna xustifique, conforme a criterios obxectivos, a súa adecuada capacidade de aprendizaxe do curso actual e daquel ao que aspire a acceder.

O alumno deberá realizar e superar unha proba que lle permita demostrar ter adquiridos os obxectivos requiridos pola programación do curso que quere superar. O resto do grupo non será avaliado.

Devandita proba consistirá en:

- Interpretar as obras propostas polo profesor.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda.

8.4.4 Medidas de recuperación

O Conservatorio Profesional de Música Reveriano Soutullo regulou un sistema alternativo de avaliación para os alumnos que perdan o dereito á avaliación continua.

Para a materia de Conxunto o sistema alternativo consistirá na realización de probas instrumentais que permitan controlar a evolución do alumno conforme aos contidos e

obxectivos da programación. Contémplanse dous tipos de probas, unha “trimestral” e outra de “fin de curso” e aplicarase unha ou outra dependendo do número de faltas de asistencia do alumno:

- A proba trimestral será aplicada cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do trimestre.
- A proba fin de curso aplicarase cando o alumno perda o dereito á avaliación continua do curso.

- **Procedementos de recuperación ordinarios**

Nesta proba o alumnado debrá presentar toda a materia que corresponda ao curso en cuestión, sendo o profesorado o encargado de designar os contidos a interpretar na proba.

O alumno con 9 faltas de asistencia (xustificadas ou non) ou máis de 3 por trimestre perderá o dereito á avaliación continua.

Nese caso, o alumno terá dereito a unha proba de avaliación alternativa na que terá que interpretar o repertorio reflectido no apartado “Mínimos esixibles” dese curso, aportando ós membros da agrupación necesarios, non sendo éstos avaliados.

- **Probas extraordinarias de Xuño**

O alumnado que non supere a materia de Conxunto en Maio poderá presentarse á convocatoria extraordinaria que terá lugar no mes de Xuño.

O profesor da materia especificará no Informe de Materia Non Superada que se entrega no mes de Maio, o traballo que o alumno terá que presentar na proba de Xuño para superar o curso dacordo coa programación vixente da materia. O alumno ten que presentar o grupo co que vai interpretar as obras na proba.

8.4.5 Recursos didácticos

“EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu

“MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts

“MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok

“BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp

“Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover

“Piano duet music for beginners”. Váczi Karoly

“28 Melodías op 149”. Diabelli

“SONATINAS op 163”. Diabelli

“Around the world with 4 hands”. F. Emonts

“24 pequeños duettos”. Banal

“Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/l. F. J. Haydn

“50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky

“DANZAS ESLAVAS Op. 46 e op. 72”. A. Dvorak

“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest

“Vals”. J. Brahms

“6 Pequenas pezas”. O. Resphigui

“Berceuses”. R. Hahn.

“3 Préludes sur des airs populaires irlandais”. R. Hahn

“6 pequeñas piezas para piano a 4 manos”. Schoenberg

“IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina

“IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º”. E. Molina

9 Probas de acceso

9.1 Probas de acceso ó 2º curso de Grao Profesional

Consistirá na interpretación dunha obra. A cualificación do exame farase en función dos contidos e criterios de avaliación reflectidos na programación da materia do curso anterior ó que se quere acceder.

Recursos didácticos

- “EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts

- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp
- “Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- “Piano duet music for beginners”. Váczi Karoly
- “28 Melodías op 149”. Diabelli
- “SONATINAS op 163”. Diabelli
- “Around the world with 4 hands”. F. Emonts
- “24 pequeños duettos”. Banal
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest
- "Berceuses". R. Hahn.
- "3 Préludes sur des airs populaires irlandais". R. Hahn
- “50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina
- “*IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º*”. E. Molina

9.2 Probas de acceso ó 3º curso de Grao Profesional

Consistirá na interpretación dunha obra. A cualificación do exame farase en función dos contidos e criterios de avaliación reflectidos na programación da materia do curso anterior ó que se quere acceder.

Recursos didácticos

- “EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts
- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp
- “Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- “Piano duet music for beginners”. Váczi Karoly
- “28 Melodías op 149”. Diabelli
- “SONATINAS op 163”. Diabelli
- “Around the world with 4 hands”. F. Emonts

- “24 pequenos duettos”. Banal
- “50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczí Károly. Editio Musica Budapest
- "Berceuses". R. Hahn.
- "3 Préludes sur des airs populaires irlandais". R. Hahn
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO”. E. Molina
- “IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º”. E. Molina

9.3 Probas de acceso ó 4º curso de Grao Profesional

Consistirá na interpretación dunha obra. A cualificación do exame farase en función dos contidos e criterios de avaliación reflectidos na programación da materia do curso anterior ó que se quere acceder.

Recursos didácticos

“EL PIANO. Música per due”. Tchokov-Gemiu

“MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans). F. Emonts

“MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos). B. Bartok

“BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2”. M. Camp

“Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover

Piano duet music for beginners”. Váczí Karoly

“28 Melodías op 149”. Diabelly

“SONATINAS op 163”. Diabelly

“Around the world with 4 hands”. F. Emonts

“24 pequenos duettos”. Banal

“Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/l. F. J. Haydn

“50 Russian Folksongs”. P. Tchaikovsky

“DANZAS ESLAVAS Op. 46 e op. 72”. A. Dvorak

“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczí Károly. Editio Musica Budapest

"Vals". J. Brahms

"6 Pequenas pezas". O. Resphigui

"Berceuses". R. Hahn.

"3 Préludes sur des airs populaires irlandais". R. Hahn

"6 pequeñas piezas para piano a 4 manos". Schoenberg

"IMPROVISACIÓN Ó PIANO". E. Molina

"IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º". E. Molina